

AN ROINN OIDEACHAIS AGUS EOLAÍOCHTA

0248

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 1999

GREEK — ORDINARY LEVEL
(400 marks)

WEDNESDAY, 23 JUNE — AFTERNOON, 2.00 to 5.00

1. Translate into English **any three** of the passages **A, B, C, D.** (All passages carry equal marks):—

[210]

A.

(Pharnabazos states that he was a good ally; but now he has no food,
as all he inherited has been destroyed.)

μετὰ τοῦτο ἤρξατο λόγου ὁ Φαρνάβαζος· “ὦ Ἀγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην· καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον, χρήματα παρέχων, ἰσχυρὸν ἐποίουν. ἐν δὲ τῇ γῆ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ’ ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους. τοιοῦτος δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διάκειμαι ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἑμαυτοῦ χώρᾳ, εἰ μὴ τι συλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἃ δέ μοι ὁ πατήρ κατέλιπεν, οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους δένδρων καὶ θηρίων μεστῶν, ταῦτα πάντα ὄρω τὰ μὲν κατακεκομμένα, τὰ δὲ κατακεκαυμένα.” ὁ μὲν ταῦτ’ εἶπεν, οἱ δὲ πάντες ἐπιοχύνθησαν.

XENOPHON (70)

ἄρχομαι (+gen.): I begin; ἰσχυρός: strong; καταδιώκω: I chase;
διάκειμαι: I am in the position, find myself; συλλέγομαι: I gather, pick up;
πάρδεισος: park; μεστός (+gen.): full of; κατακόπτω: I knock down; κατακαίω: I burn down;
ἐπιοχύνομαι: I am ashamed.

B.

(The Athenians send a force against Kythera. They capture Skandeia,
and then force another city to surrender.)

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ αὐτῷ θερέει ἐξήκοντα ναυσὶ καὶ δισχιλίοις ὀπλίταις ἵππεῦσί τε ὀλίγοις ἔστράτευσαν ἐπὶ Κύθηρα· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους. τὰ δὲ Κύθηρα νήσός ἐστιν, ἐπίκειται δὲ τῇ Λακωνικῇ κατὰ Μαλέαν· κατασχόντες οὖν οἱ Ἀθηναῖοι τῷ στρατῷ δέκα μὲν ναυσὶ καὶ δισχιλίοις Μιλησίων ὀπλίταις τὴν ἐπὶ θαλάσῃ πόλιν Σκάνδειαν καλουμένην αἰροῦσι. τῷ δὲ ἄλλῳ στρατεύματι ἀποβάντες τῆς νήσου ἐς τὰ πρὸς Μαλέαν τετραμμένα, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν ἀπὸ θαλάσσης πόλιν τῶν Κυθηρίων, καὶ ἠῦρον εὐθύς αὐτοὺς ἔστρατοπεδευμένους ἅπαντας. καὶ μάχης γενομένης ὀλίγον μὲν τινα χρόνον ὑπέστησαν οἱ Κυθήριοι, ἔπειτα τραπόμενοι κατέφυγον ἐς τὴν ἄνω πόλιν, καὶ ὕστερον ξυνέβησαν πρὸς Νικίαν καὶ τοὺς ξυνάρχοντας.

THUCYDIDES (70)

θέρος: summer; δισχιλίοι: 2,000; στρατεύω: I send a force; ἐπίκειμαι (+dat.): I am near;
κατέχω: I land; τὰ τετραμμένα: the area facing; στρατοπεδένομαι: I am in a camp;
ὑφίσταμαι: I resist; τρέπομαι: I am driven back; ξυμβαίνω πρὸς (+acc.): I make terms with.

C.

(Alkestis tells Admetos that she is willing to die in place of him, though his aged parents should have done so.)

“ Ἄδμηθ', ὄρᾳς γὰρ τὰμὰ πράγμαθ' ὡς ἔχει,
λέξαι θέλω σοι, πρὶν θανεῖν, ἃ βούλομαι.
ἐγὼ σε τιμήσασα κάντι τῆς ἐμῆς
ψυχῆς ἑῷσα ζῆν τε καὶ φάος βλέπειν
θνήσκω, παρόν μοι μὴ θανεῖν, ὑπὲρ σέθεν.
ζῆν δ' οὐκ ἂν ἠθέλησα, σοῦ τεθνηκότος,
σὺν παισὶν ὀρφανοῖσιν οὕς λείπειν με δεῖ.
μήτηρ δὲ δὴ σὴ χά πατήρ σε προὔδοσαν
γέροντες ὄντες, καὶ μακροῦ πόθω βίου
οὐκ ἠθέλησαν παῖδα σφύζοντες θανεῖν.”

EURIPIDES (70)

πράγματα: affairs; *λέξαι*: to speak; *κάντι* (+gen.): at the price of; *ψυχή*: life; *ἑῷσα*: allowing;
ζῆν: to live; *φάος*: light; *παρόν*: it being possible; *σέθεν* = σοῦ; *ὀρφανός*: orphaned;
προδίδωμι: I betray; *πόθος*: desire.

D.

(Odysseus admires Nausikaa, and says that when he gets home he will pray to her as if to a god.)

Ναυσικάα δέ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
στῆ ῥα παρὰ σταθμόν τέγος πύκα ποιητοῖο,
θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρῳσα.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ναυσικάα, θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
οὕτω νῦν Ζεὺς θεῖη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἴκαδ' εἴ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἡμᾶρ ἰδέσθαι·
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῶ ὡς εὐχετοώμην
αἰεὶ ἡμᾶτα πάντα· σὺ γάρ μ' ἐβίωσασα, κούρη.”
ἦ ῥα καὶ ἐς θρόνον ἵξε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.

HOMER (70)

κάλλος: beauty; *σταθμός*: pillar; *τέγος*: roof; *πύκα*: thickly; *θεῖη*: let (him) arrange;
ἐρίγδουπος: loud-thundering; *πόσις*: husband; *νόστιμον ἡμᾶρ*: day of my homecoming;
εὐχετάομαι: I pray; *ἡμᾶτα*: days; *βιώσκομαι*: I save, rescue; *ἦ ῥα*: so he spoke.

2.

[100]

(i) Translate into English

(60)

“ Πάππα φίλ', οὐκ ἂν δὴ μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
ὑψηλὴν εὐκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἴματ' ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τὰ μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἔόντα
βουλάς βουλευεῖν καθαρὰ χροῖ εἴματ' ἔχοντα.
πέντε δέ τοι φίλοι νῆες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δὲ ὀπνύοντες, τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι, νεόπλυτα εἴματ' ἔχοντες,
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῆ φρενὶ πάντα μέμηλεν.”
ὡς ἔφατ'· αἰδέτο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομήναι
πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
“Οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
ἔρχεν· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίссουσιν ἀπήνην
ὑψηλὴν εὐκυκλον, ὑπερτερὴν ἀραρυῖαν.”

READING GREEK

(ii) Answer **any four** of the following questions. (Each question carries ten marks):— (40)

- (a) Comment on the relationship between Nausikaa and her father as shown in the piece above.
- (b) Describe briefly the meeting between Nausikaa and Odysseus.
- (c) What instructions for approaching the city and palace are given to Odysseus?
- (d) Describe the part played by the gods in the Odyssey.
- (e) Outline briefly the story of the Odyssey.
- (f) Scan the last line of the piece above, mark the quantities, and name the metre.

3. Answer **three** of the following questions. At least **one** question must be chosen from Section A and **one** from Section B. The **third** question may be chosen from **either** Section A or Section B. (Each question carries thirty marks):— [90]

A.

- (i) Outline what happened at Pylos and Sphacteria. Where did Cleon later meet his death?
- (ii) Write briefly on **two** of these battles: Aigospotamoi; Cunaxa; Mantinea; Gaugamela.
Why were the battles you described important?
- (iii) Explain how Philip made Macedon the leading state in Greece.
- (iv) Write about **two** of the following: Draco; Solon; Peisistratus; ostracism.

B.

- (i) Write what you know about Socrates. From which authors do we get our information about him?
- (ii) Write a brief account of the life and writings of Euripides. Briefly outline the plot of **one** of his plays.
- (iii) Describe your favourite Greek statue, and say why you particularly like it.
- (iv) Explain (you may use drawings if you wish) the following features of a Greek temple: Pediment; Frieze; Ionic column; Doric column.